

РЕШЕНИЕ

№ 60158

София, 15 октомври 2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесети септември, две хиляди двадесет и първа година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при участието на секретаря МИРА НЕДЕВА и в присъствието на прокурора ПЕТЯ МАРИНОВА, като изслуша докладваното от съдията ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА н. дело № 564/2021 година, и за да се произнесе, взе предвид следното:

Настоящото касационно производство, по чл.346, т.1 и сл. от НПК е образувано по жалба на адв.Н. К., в качеството му на упълномощен защитник на подсъдимата Ц. Р. Т. срещу решение №10007/22.10.2021г., постановено по ВНОХД №657/2021 г. от Апелативен съд-София.Изложените в сезирация документ доводи и развитите в тяхна подкрепа съображения ангажират касационното основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК.Основното оплакване е за това, че наказанието на подс.Т. неправилно е индивидуализирано по правилата на чл.54 от НК, вместо по тези, визирани в чл.55 от НК.Касаторът настоява за изменение на въззивния акт в санкционната му част, изразяващо се в намаляване размера на наложеното на подсъдимата наказание лишаване от свобода, до степен, позволяваща приложението на чл.66 от НК.

На съдебното заседание пред ВКС така подадената жалба с изложените в нея съображения и отправено искане се поддържа от защитата.

Подсъдимата Ц. Т., на съдебно заседание пред ВКС, в своя лична защита, поддържа изложеното от защитника се.Изразява съжаление за стореното.Моли за смекчаване на наложената ѝ санкция.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура счита жалбата за неоснователна.Излага съображения, в които отрича наличието на заявеното със същата касационно основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК.Предлага въззивното решение да бъде оставено в сила.

В писмено становище, изготвено от повереника на частните обвинители С. С. А., З. В. З., И. Ж. К. и С. К. Р. –адв.Г. Х. са изложени съображения, определящи касационната жалба като неоснователна и е отправено искане същата да бъде оставена без уважение, респ.-обжалваният съдебен акт да бъде оставен в сила.

Идентична позиция е изразена и в молба, изготвена от повереника на частните обвинители Ц. Г. Ст., М.-И. И. Д. и Н. И. С.. –адв.К. Д.

Останалите частни обвинители и техните повереници не са явиха на съдебно заседание пред касационния съд и не изразиха становище по жалбата.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал.1 от НПК, установи следното :

Касационната жалба е процесуално допустима. Подадена е от процесуално легитимиран субект срещу въззивен съдебен акт, подлежащ на касационен контрол, в установения в закона срок. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Процесуалното развитие на делото е следното:

С първоинстанционната присъда №29 от 30.10.2019г., постановена по НОХД № 407/2019г., Софийски окръжен съд е признал подсъдимата Ц.Р.Т. за виновна, за това, че на 13.04.2018г. около 11:15ч., на автомагистрала „Тракия“, в района на 28-ми километър с посока на движение от гр. Пловдив към гр.София, при управление на моторно превозно средство – л. а., марка „Р. М.“, с рег. №, в нарушение на правилата за движение по пътищата, регламентирани в чл. 42, ал.2, т.1 ЗДвП /„Водач, който изпреварва е длъжен:... по време на изпреварването да осигури достатъчно странично разстояние между своето и изпреварваното пътно превозно средство“, като по време на изпреварването не е осигурила достатъчно странично разстояние между управляваното от нея моторно превозно средство- лек автомобил марка „Р. М.“, с рег. №. и изпреварваното от нея моторно превозно средство-автобус марка „М.“, модел. „Н. Т.“ с рег. №., вследствие на което е настъпил страничен удар между двете превозни средства и по непредпазливост е причинила смъртта на повече лица: С. Д.П., В. З. З., Ю. Х. Ю., М. П. Н., А. Н. О., Ф. Х. Ш. и телесни повреди с медико-биологични характеристики на средни, на повече лица: на А. Р. Ш.; на Г. Б. Г.; на Д. И. И.-на Д. С. Г.- на Е. М. Н., на Е. А. Ч., на З. В. З., на И. Ж. К., на М.-И. И. Д., на Н. И. С., на П. Й. К., на П. П. У.-Д., на С. К. Р., на С. С. А., на Ц. Г. С., на Н. Ю. М., на Г. А.М., като случаят е особено тежък, поради което, на основание чл. 343, ал.4, вр. ал.3, б.„б“, пр.2, вр. ал.1, б.„б“ и б.„в“, вр. чл. 342, ал.1, пр.3 и чл. 58а, ал.1, вр. чл. 373, ал.2 от НПК й определил наказание лишаване от свобода за срок от четири години.

Съдът постановил така наложеното наказание лишаване от свобода да бъде изтърпяно при първоначален общ режим на основание чл.57, ал.1, т.3 от ЗИНЗС.

На основание чл.59, ал.1, т.1 от НК, съдът приспаднал времето, през което подсъдимата Ц. Т. е била задържана.

На основание чл.343г вр. чл.37, ал.1, т.7, пр.2 от НК, съдът наложил на подсъдимата Т. кумулативно наказание лишаване от право да управлява МПС за срок от четири години, като съгласно чл. 59, ал.4 от НК приспаднал времето, през което за същото деяние е била лишена по административен ред от възможността да упражнява това право.

С присъдата първоинстанционният съд се разпоредил, след влизане на същата в сила, иззетите по делото веществени доказателства-лек автомобил и автобус да бъдат върнати на техните собственици.

На основание чл.45 вр. чл.52 и чл.84, ал.3 от ЗЗД, подсъдимата Т. е осъдена да заплати на И. А. М. сумата в размер на 20 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди- претърпени морални болки и душевни страдания от смъртта на сестра му Ф. Х. Ш., ведно със законната лихва от деня на увредата до окончателното й плащане.

По жалба на подсъдимата Т., подадена чрез упълномощения ѝ защитник – адв.Н. К., съдържаща искане за намаляване размера на наложеното наказание лишаване от свобода и приложение на чл.66, ал.1 от НК, било образувано ВНОХД №657/2020г. по описа на Апелативен съд-София.Същото приключило със сега обжалваното въззивно решение /№10007 от 22.01.2021г./, с което на основание чл.334, т.3 и т.6 във вр. с чл.337, ал.1, т.2 и чл.338 от НПК, първоинстанционната присъда била изменена в наказателната ѝ част, като деянието на подсъдимата Т. е преквалифицирано в такова по чл.343, ал.4, вр. ал.3, б.“б“ пр.1 вр. ал.1, б.“б“ и б.“в“, вр. чл.342, ал.1, пр.3 от НК и подсъдимата била оправдана по първоначалното обвинение за „особено тежък случай“ на транспортно престъпление.В останалата част присъдата била потвърдена.

С въззивното решение подсъдимата била осъдена да заплати на частния обвинител И. З. Г. сумата от 3000лв., представляваща присъдени в полза на починалия ѝ праводател Х. Г. З. разноски за адвокатско възнаграждение.

Изтъкнатият в жалбата единствен довод - за явна несправедливост на наложеното наказание, ангажиращ касационното основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК, е неоснователен.Според изложените в негова подкрепа съображения, въззивният съд неправилно е отказал да индивидуализира наказанието на подсъдимата по правилата, визирани в чл.58, ал.4 във вр. с чл.55 от НК.Тази позиция на касатора е обоснована с наличието на обстоятелства, които сочат на ниска степен на лична обществена опасност на подсъдимата, а именно: млада възраст; чисто съдебно минало; липса на предходни нарушения по ЗДвП; отлични характеристични данни; изразено искрено съжаление; съдействие за изясняване на обективната истина; коректно процесуално поведение и оказана помощ на пострадалите.Така очертаните обстоятелства, бележат характеристиките на многобройни смекчаващи такива по смисъла на чл.55 от НК и според жалбоподателя налагат индивидуализиране на наказанието по този ред, а не по реда на чл.54 от НК, както са процедирали инстанционните съдилища.Наред с това се твърди, че по отношение на подсъдимата следва да намери приложение института на условното осъждане, тъй като наложената ѝ ефективната санкция, освен че е несъразмерно тежка, с оглед изтъкнатите обстоятелства, не би допринесла в повече за постигане на личната и генералната превенция, отколкото условното наказание.Така изложените оплаквания не се споделят от касационния съд.Всички те са били поставени на вниманието на въззивния съд, който аргументирано ги е отхвърлил като несъстоятелни.При оценката, която направи на отегчаващите и смекчаващи отговорността на подсъдимата Т. обстоятелства при съпоставката им с обществената опасност на деянието и тази на дееца, този състав на касационния съд намери, утвърдената от САС първоинстанционна санкция за справедлива.

В принципен план, налагането на наказание, включително в рамките на диференцираните процедури /по който ред е протекло настоящото производство/, според утвърдените в НПК положения, се основава на нормативно регламентирани и последователно провеждани начала – на принципа на законоустановеност на наказанието и на принципа на индивидуализацията му в съответствие със степента на обществена опасност на деянието и с личността на дееца, при съобразяване на смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства по делото.В тази дейност, съдът е длъжен да отчете обективните фактически данни за конкретната престъпна проява, за личностните качества на дееца и за останалите очертани в правната уредба

обстоятелства и надлежно да ги съобрази в своята аналитична и оценъчна дейност при индивидуализация на наказателната отговорност. По същия начин стоят нещата и при възложената компетентност на съда да прецени начина на изпълнение на определеното наказание лишаване от свобода, с който ще се постигнат целите по чл.36 от НК.

Касационната проверка установи, че въззивният съд не се е отклонил от посочените по-горе принципни положения при индивидуализацията на наказанието на подсъдимата Т. За извършеното от нея престъпление по чл.343 ал.4, вр. ал.3, б. "б" предл.1, вр. ал.1 б. „б“ и б. "в" , вр.чл.342 ал.1 от НК /възприетата от въззивния съд правна квалификация на инкриминираната престъпна деятелност/, наложеното ѝ наказание е „лишаване от свобода“ за срок от 4 /четири/ години, като същото е определено при условията на чл.58а ал.1 от НК. Отмереното преди редукцията, основана на нормата на чл.373 ал.2 от НПК наказание е при условията на чл.54 от НК и е в размер на 6 години „лишаване от свобода“. При определянето му са били обсъдени и надлежно оценени съобразно тяхната тежест и значение всички обстоятелства, включени в обхвата на чл. 54 от НК, включително и тези, които касаторът е посочил в жалбата, инициирала настоящото производство /виж л.31 и л.32 от въззивните мотиви/. Не е допусната явна несправедливост на наказанието с неприлагане на чл.55, ал.1, т.1 от НК. Индивидуализацията на наказанието на подсъдимата законосъобразно е извършена с приложението на чл. 54 от НК. Липсата на предпоставки, обосноваващи определяне на санкцията по чл. 55 от НК е мотивирано защитена от въззивния съд. Отчетените от последния в пълен обем налични смекчаващи отговорността на жалбоподателката обстоятелства, каквито са младата възраст, чистото съдебно минало, добрите характеристични данни, липсата на съществени нарушения по ЗДвП, оказаната помощ на пострадалите, както и разкаянието и страданието от извършеното, не обуславят предпоставките за последващо смекчаване на отговорността, тъй като законът изисква многобройността или изключителността на смекчаващите отговорността обстоятелства да е в кумулативна даденост с извода , че и най-лекото наказание предвидено в закона е несъразмерно тежко, с оглед степента на обществената опасност на деца и деянието. Именно високата степен на обществена опасност на деянието, изводима, от механизма на извършване на същото и от конкретните общественоопасни последици, не позволяват на ВКС да удовлетвори защитното искане за смекчаване обема на приложената по отношение на подсъдимата наказателна репресия. В контекста на изложеното, САС правилно е открил основните фактори със значителна тежест, които обективно обосновават съгласно чл. 54, ал. 2, пр.2 от НК определянето на наказание значително над минималната граница /но и значително под средната такава/ на предвидената в чл.343, ал.4 във вр. с ал.3, пр.1 от НК санкция, а именно: характерът и конкретните параметри на допуснатото нарушение на чл.42, ал.2, т.1 от НК от една страна и изключително тежките вредни последици от деянието, от друга. Извън съмнение е обстоятелството, че степента на обществена опасност на деянието в конкретния случай е изключително висока. Според приетите за установени фактически констатации, конкретният престъпен резултат се изразява в причиняване на смърт на 6 лица, в причиняване на различни средни телесни повреди на 17 лица и на леки /несъставомерни/ телесни повреди на други 15 лица, както и в нанасяне на имуществени вреди на собственика на автобуса. Именно този резултат отличава инкриминираната престъпна деятелност от типичното общественоопасно деяние, което особената материалноправна норма

на чл.343, ал.4 във вр. с ал.3 от НК запрещава като престъпление от посочения вид. В този смисъл, конкретните вредни последици, няма как да не бъдат съобразени при индивидуализацията на основното наказание на подс.Т. като отегчаващо отговорността й обстоятелство, доколкото същите неколккратно надвишават необходимите за съставомерността на деянието по приложената от въззивния съд правна квалификация. Наред с това, на л.33 от мотивите към проверявания съдебен акт, въззивния съд обосновава е защитил заключението, че макар конкретния вредоносен резултат да е настъпил вследствие едно единствено допуснато нарушение на правилата за движение, съдържанието му се отличава с особена тежест и грубост. При изграждането на този извод, въззивният съд аргументирано се е позовал на доказателствата по делото, очертаващи механизма на извършване на вмененото на жалбоподателката нарушение-т.е., на това, че то не е реализирано чрез еднократно /единично/ действие по управление на ППС, а чрез поредица от хаотични неправомерни действия, при които управляваният от нея автомобил в рамките на предприетата и извършвана маневра изпреварване, двукратно е доближавал автобуса на критично близко странично разстояние, като при второто такова се е получило съприкосновението /сблъсък/ между тях. Така очертаната форма на проявление на инкриминираното поведение, законосъобразно е приета като основание, завишаващо обществената опасност на извършеното деяние. Описаното конкретно поведение на жалбоподателката не е релевантно за отговорността й детайл. Нарушението на съответното правило за движение наистина е обективен признак от състава на инкриминираното престъпление, но това не означава, че неговите конкретни параметри са без значение за индивидуализацията на наказателната отговорност на водача. Именно те обуславят специфичната за всяко разглеждано деяние обществена опасност, като преценката на САС, че последната е сериозно завишена, с оглед посочените обстоятелства, е споделена от касационния съд.

Така изложените съображения категорично не позволяват удовлетворяване на претенцията на касатора за определяне на основното наказание /преди редуцията по чл.58а, ал.1 от НК/ под предвидения специален минимум в санкцията на престъпния състав по чл. 343, ал.4 вр. ал. 3, б."б", пр.1 вр. ал.1 от НК от три години лишаване от свобода. Същевременно, касационният съд не констатира наличие на основания, предпоставящи извод, че проверяваният съд е игнорирал което и да е от обстоятелствата по чл. 54 от НК, задължаващи го да прецени точния размер на наказателна репресия спрямо подсъдимата. Утвърдението от въззивния съд размер на основното наказание „лишаване от свобода“ от 6 години, съответства в пълна степен на основателно изтъкнатите от този съд отегчаващи отговорността на подсъдимата обстоятелства, които обосновават справедливостта на наложеното й наказание. Съпоставката на смекчаващите отговорността на подсъдимата обстоятелства с очертаните отегчаващи такива, води до извод за ниска относителна тежест на тези от първата група и обосновава единствено определяне на наказанието й под средния размер на санкционната част на състава на реализираното от нея престъпление, т.е. при превес на смекчаващите обстоятелства. Допълнителното смекчаване на приложената спрямо подсъдимата наказателна репресия, в исканата с жалбата посока, би се явило прекомерно снизходително, с оглед установените отегчаващи отговорността й обстоятелства. При така наложения размер на наказанието „лишаване от свобода“ безпредметно става обсъждането на предпоставките за приложение на института на условно осъждане по чл.66 от НК.

С оглед изтъкнатото, ВКС не намери да е налице касационното основание по чл. 348, ал.1, т. 3 от НПК, което да налага изменение на проверявания съдебен акт в санкционната му част, в претендираната от касатора насока. В този смисъл, при отсъствие на релевираното касационно основание, обжалваното въззивно решение следва да бъде оставено в сила.

Касационният съд констатира, че на л.36 от касационното дело е приложена частна жалба, изготвена от адв.Л. Г., в качеството ѝ на повереник на гражданския ищец И.А. М., срещу разпореждане от 13.05.2021г., постановено от САС по ВНОХД № 657/2020г..С това разпореждане е върната като недопустима частната /касационна/ жалба, подадена от М., чрез адв.Г., срещу разпореждане от 15.04.2021г. на съдията-докладчик от въззивния съдебен състав, с което е била оставена без уважение молбата на посочените молители, за издаване на изпълнителен лист за присъдената на И. М. сума в размер на 20 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на сестра му, ведно със законната лихва върху тази сума от деня на увредата -13.04.2018г. до окончателното ѝ плащане.

Така подадената частна жалба следва да бъде оставена без разглеждане, тъй като съдебния акт, срещу който е отправена не подлежи на касационен контрол. Това е така, защото, оспореното разпореждане, не е от категорията на съдебните актове, изчерпателно изброени в чл.346, т.т. 1-4 от НПК.

С оглед на изложеното и на основание чл. 354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 10007/22.01.2021 г., постановено по ВНОХД №657/2020 г. по описа на Софийски апелативен съд.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ частната жалба, изготвена от адв. Л. Г., в качеството ѝ на повереник на гражданския ищец И. А. М., срещу разпореждане от 13.05.2021г., постановено от САС по ВНОХД № 657/2020 г.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.